

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 191/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného zákonnou zástupkyňou [REDACTED] obaja právne zastúpení advokátom [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 147/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. februára 2022 domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 147/2017.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka v 1. rade (matka) sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava III 31. augusta 2017 domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by na čas do rozvodu manželstva prikázal otcovi odovzdať maloletého sťažovateľa v 2. rade do jej osobnej starostlivosti. Okresný súd Bratislava III následne 7. septembra 2017 s poukazom na § 6 ods. 1 v spojení s § 112 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) postúpil vec okresnému súdu, ktorým bolo konanie vedené pod sp. zn. 3 P 147/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia namietajú absolútnu nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, v priebehu ktorého bol 14. septembra 2017 vykonaný len jediný úkon – informatívny výsluch rodičov. Poukazujú na skutočnosť, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu stratilo napadnuté konanie akýkoľvek zmysel, keďže medzičasom bolo právoplatne ukončené konanie o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému sťažovateľovi na čas po rozvode (vedené Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 38 P 193/2016). Dĺžku namietaného konania trvajúceho takmer 6 rokov považujú sťažovatelia za excesívnu a ústavne neakceptovateľnú, a to vzhľadom na ich dlhodobú právnu neistotu a privilegovaný charakter napadnutého konania.

4. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie ich práv označených v bode 1 postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a súčasne im priznal finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur a náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Ústavný súd si ešte pred samotným predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti sťažovateľov vyžiadal spolu so súdnym materiálom aj vyjadrenie okresného súdu k obsahu ústavnej sťažnosti.

5.1. Okresný súd vo vyjadrení č. k. 1 SprV92/2022 z 10. marca 2022 uviedol, že namietané konanie bolo právoplatne skončené 18. marca 2020 uznesením č. k. 3 P 147/2017-148 z 24. februára 2020 o zastavení konania z dôvodu späťvzatia návrhu. Z pripojeného vyjadrenia zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ] z 8. marca 2022 vyplýva, že predmetom namietaného konania bol návrh sťažovateľky (matky) na nariadenie neodkladného opatrenia z 31. augusta 2017 podaný na Okresnom súde Bratislava III, ktorý ho následne 7. septembra 2017 postúpil okresnému súdu. Predmetom napadnutého konania teda nebolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému sťažovateľovi na čas do rozvodu manželstva z 15. júla 2016, tak ako to je uvedené v ústavnej sťažnosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

7. Po oboznámení sa s obsahom vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu, ako aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne považuje ústavný súd za potrebné hneď v úvode uviesť, že predmetom napadnutého konania, v ktorom sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia označených práv, bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľky v 1. rade (matky) na nariadenie neodkladného opatrenia z 31. augusta 2017, ktorým sa domáhala, aby súd na čas do rozvodu manželstva uložil otcovi

povinnosť odovzdať maloletého sťažovateľa do jej osobnej starostlivosti. Sťažovatelia, kvalifikovane právne zastúpení, teda v ústavnej sťažnosti celkom nesprávne uvádzajú, že namietané konanie (vedené pod sp. zn. 3 P 147/2017) bolo konaním vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému sťažovateľovi na čas do rozvodu manželstva iniciovanom sťažovateľkou na základe jej návrhu z 15. júla 2016. Keďže sťažovatelia tak v texte ústavnej sťažnosti, ako aj v jej petite výslovne namietajú vznik zbytočných prietáhov zapríčinených nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 147/2017, jasne tým vymedzili predmet prieskumu v konaní pred ústavným súdom. Z dôvodov ústavnej sťažnosti je pritom zrejmé, že okresnému súdu vytykajú vykonanie jediného úkonu – informatívneho výsluchu rodičov zo 14. septembra 2017, čo aj zodpovedá obsahu spisu vedeného pod sp. zn. 3 P 147/2017.

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

9. Jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je lehotou zákonnou a kogentnou a jej zmeškanie nemožno odpustiť napriek tomu, že to zákon o ústavnom súde výslovne neustanovuje. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, I. ÚS 40/2021). Nedodržanie zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene.

10. Ústavný súd z vyžiadaného súdneho materiálu zistil, že napadnuté konanie bolo uznesením okresného súdu č. k. 3 P 147/2017-148 z 24. februára 2020 s právoplatnosťou 18. marca 2020 zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu sťažovateľkou. Predmetné uznesenie bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky preukázateľne doručené 25. februára 2020. O danej a pre rozhodnutie ústavného súdu podstatnej skutočnosti sa však sťažovatelia v ústavnej sťažnosti opomenuli zmieniť.

11. Hoci ústavný súd nemôže prehliadnúť skutočnosť, že okresný súd o návrhu sťažovateľky v 1. rade na nariadenie neodkladného opatrenia z 31. augusta 2017 nielenže nerozhodol v zákonom stanovenej lehote, ale nerozhodol o ňom vôbec, pričom k skončeniu konania došlo po uplynutí dvoch rokov až na základe späťvzatia návrhu sťažovateľkou, podstatným v prejednávanej veci bolo, že v čase, keď sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd so svojou ústavnou sťažnosťou, už bolo napadnuté konanie právoplatne skončené. K porušovaniu označených práv sťažovateľov

v napadnutom konaní už teda nemohlo dochádzať a ich právna neistota nemohla trvať, tak ako to tvrdia v dôvodoch ústavnej sťažnosti.

12. S ohľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako podanú oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľov stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu